

Markus Lehmuskoski / Lahden kaupunki

Viite: Kajoamislupaneuvottelu 6.3.2024

Asia: Arkeologiset jatkotutkimukset Lahdessa asemakaavan A-2873 (Pippo, Kujala, Ämmälä) alueella

Kaavahankkeen A-2873 tavoitteena on laatia asemakaava ja asemakaavamuutos Pippoon eteläosan, Kujalan ja Ämmälän alueille. Hankkeen tarkoitus on mahdollistaa uusia elinkeinoelämän alueita pääosin kaavoittamattomalle alueelle Pippoon. Kaavatyön yhteydessä teetetyssä, Heilu oy:n vuonna 2021 suorittamassa muinaisjäännösselvityksessä löydettiin muinaismuistolain (295/1963) suojaama hiilihauta tai -miilu (muinaisjäännösrekisterin kohde 1000042256 *Kivimäki*). Kohde on noin 4 metriä halkaisijaltaan ja noin 30 cm ympäröivästä maastosta koholla oleva pyöreä kehä, joka on keskeltä hieman kuopalla. Kuopan keskelle tehdyssä lapionpistossa havaittiin hiilenpalojen ja noensekaista moreenimaata ainakin 15 cm:n syvyyteen asti. (S. Kärkkäinen 2021: *Lahti. Pippo - Kujala - Lotila - Latomäki - Kariston portti, arkeologinen inventointi, s. 24 - 25*).

Muinaismuistolain (295/1963, 13 §) mukainen kajoamislupaneuvottelu järjestettiin tiistaina 6.3.2024. Neuvotteluun osallistuivat Lahden kaupungilta maankäyttöinsinööri Petri Solonen ja asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski, alueelliselta vastuumuseolta arkeologi Esko Tikkala sekä Museovirastolta intendentti Helena Ranta. Neuvottelussa käytiin läpi tarvittavat edellytykset ja toimet, jotta asiakohdan kaava-alue voidaan vapauttaa rakentamiselle.

Jotta suunnittelualueella sijaitseva kiinteä muinaisjäännös, hiilihauta/miilu voidaan vapauttaa rakentamiselle, Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo, arkeologia, edellyttää Museoviraston laatukriteerit täyttäviä arkeologisia kenttätutkimuksia, joilla kohde tutkitaan ja dokumentoidaan arkeologisesti riittävällä tarkkuudella: Dokumentointi ja kaivaustutkimus (poikkileikkausjoja/puolet kohteesta, ajoittavat näytteet). Kaivaustutkimus voidaan suorittaa myös koneellisesti.

Arkeologiset tutkimukset voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internet-sivuilta (kohdasta *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Valitun toimijan on haettava ennen tutkimuksia Museovirastolta 10§ mukainen tutkimuslupa. Tutkimuksen on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin tutkimuksen, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Museovirasto hyväksyy tutkimusten riittävyyden tutkimusraportin perusteella ja antaa sen jälkeen erillisen lausunnon, jonka myötä rakentamiselle ei ole muinaismuistolain mukaista estettä.

Mikäli edellytetty tutkimus suoritetaan hyväksytysti ennen kaavan voimaantulusta, voidaan muinaisjäännöksen kaavamerkintä ja -määräys poistaa kaavakartasta.

Jos tutkimukset suoritetaan vasta kaavan hyväksymisen jälkeen,

- 1) on muinaisjäännöskohde merkittävä kaavakartalle sm-merkinnällä ja -alueena siten kuten ne ovat ehdotusvaiheen kartalla.
- 2) kaavamääräysteksti on oltava ehdotusvaiheen kaavamääräyksen mukainen.
- 3) Kaavaselistusta on täydennettävä museon ehdotusvaiheesta antaman lausunnon mukaisesti. Lisäksi kohteen tietoihin on lisättävä tiedot käydystä kajoamislupaneuvottelusta: 6.3.2024 käydyssä muinaismuistolain 13§

mukaisessa neuvottelussa todettiin, että kaavan toteuttamisen kannalta on perusteltua, että hiilihauta/miilu voidaan poistaa kaava-alueelta riittävien arkeologisten tutkimusten jälkeen. Kaava voidaan toteuttaa / rakentaminen aloittaa, kun riittävät tutkimukset on tehty. Lahden kaupunki vastaa tutkimusten suorittamisesta ennen rakentamisen aloittamista. Tutkiminen edellyttää muinaismuistolain 10 §:n mukaista tutkimuslupaa. Tutkimusten riittävyttä arvioidaan alustavan tutkimusraportin/esiraportin pohjalta. Neuvottelussa käsiteltyjen muinaisjäännökseen kajoavien toimenpiteiden osalta ei tarvitse hakea Muinaismuistolain 11 §:n mukaista erillistä kajoamislupaa Museovirastolta, koska kajoaminen on käsitelty neuvottelussa muinaismuistolain 13 §:n nojalla. 6.3.2024 käydyn muinaismuistolain 13 §:n mukaisen kajoamislupaneuvottelun muistio on tämän kaavaselostuksen liitteenä.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

Tiedoksi: Museovirasto